

El llarg camí de la recuperació

Represa que costa de veure

ÀMBITS • La realitat de la majoria de la població no reflecteix la bona evolució de bona part de les xifres macroeconòmiques **SOUS** • L'atur contumaç, la precarietat i la forta baixada salarial no permeten l'optimisme general

M. Moreno
BARCELONA

La fi de la crisi, per ser convincent, ha de complir el requisit de la virtuosa dona del Cèsar: ha d'existir, però també s'ha de deixar notar en l'economia dels ciutadans. De moment, només hi ha uns guarismes macroeconòmics incomprensibles per a molta gent, no tant per desconeixement sinó perquè, ara mateix, no es reflecteixen gaire en la quotidianitat.

Les dades més recents recollides per l'Idescat, del primer trimestre del 2015, diuen que l'economia catalana creix a un ritme del 2,6%; al conjunt de l'Estat, en el mateix període es creix a raó d'un 2,7% però, segons la fundació de les caixes Funcas, té l'expectativa d'avançar un 3,3% fins al desembre.

Mentrestant, els beneficis empresarials mantenen una tònica a l'alça, fins al punt que, si tenim en compte només les empreses de l'Íbex 35, en el primer trimestre han guanyat gairebé un 40% més que en el mateix període del 2014 i molts grups dupliquen de llarg els resultats de dotze mesos enre-

Les frases

“La devaluació interna ha deixat part de la població sense capacitat de consum”

Joan Miquel Piqué
PROFESSOR DE L'ESCOLA DE NEGOCIS EADA

“La creació de llocs de treball no s'acaba de reflectir en el nivell de renda de la gent”

José García Montalvo
CATEDRÀTIC D'ECONOMIA A LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA

re. CaixaBank, per posar només un exemple, va guanyar 375 milions, el doble que el mateix tram del 2014. Aquesta mateixa setmana l'enquesta de pressupostos familiars ha revelat que, en termes constants, la despesa mitjana per llar augmenta després de sis anys. I fins i tot l'atur, que ha estat el genet més fatídic de l'apocalipsi de la recessió, sembla que comença a retrocedir, almenys des del còmput estadístic.

Els sindicats ja fa temps que encarnen el clam de molta gent, i és que la recuperació va per barris. Ca-

mil Ros, secretari de política sindical d'UGT, recorda que una dada evident, que és la reducció de l'atur, es tradueix *de facto* en unes condicions laborals molt pitjors. “Hi ha contractes temporals, per hores, contractes de menys d'un mes”, lamenta. “La remuneració econòmica que estan vivint les empreses no compta amb el treballador”, puntualitza, perquè, diu, “han apostat per l'exportació i no pas pel consum intern, ni hi ha hagut una política que fomenti la reindustrialització”.

L'arrel del problema

Almón acadèmic, Joan Miquel Piqué, des de l'escola de negocis EADA, té clar que des del principi de la crisi, les empreses van apostar per carregar sobre les plantilles la reducció de costos, per la via dels acomiadaments o de les rebaixes de sou. “És el que s'anomena devaluació interna, que ha salvat empreses, però que ha deixat bona part de la població sense capacitat de consum.”

José García Montalvo, catedràtic de la Pompeu Fabra, puntualitza que hi ha més indicadors, a part dels tradicionals PIB i atur,

L'economia en xifres

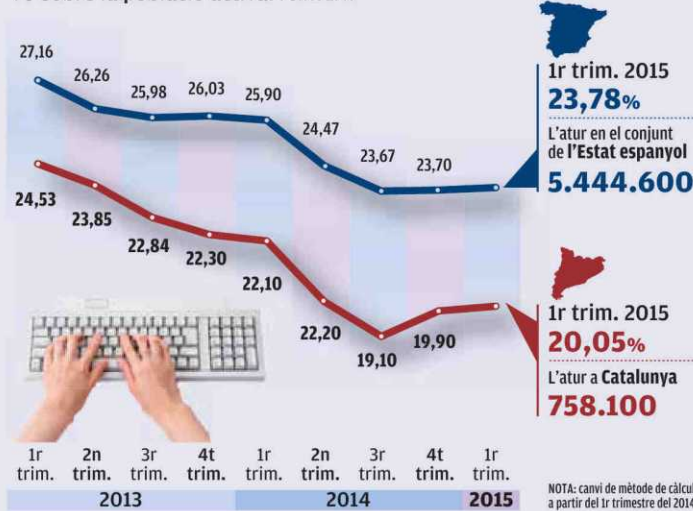
PIB

Taxa interanual. FONT: IDESCAT

Taxa d'atur

% sobre la població activa. FONT: EPA

NOTA: canvi de mètode de càlcul a partir del 1r trimestre del 2014

que mostren que, efectivament, hi ha indicis de recuperació. Per exemple, els índexs de confiança de consumidors i empresaris estan en màxims dels últims anys. “Són una bona pista –recorda el catedràtic–, perquè parlen d'expectatives”, però també hi ha dades no tan populars que ho corroboren, “com ara la xifra de recuperacions de plans de pensions, que havia crescut intensament a partir del 2008 i que ha començat a decrei-

xer, i la de divorcis, que és contracíclica: la gent no se separa si no hi ha diners”. El quid de la qüestió és, tant pels sindicats, com per als acadèmics, que els salaris dels nous llocs de treball (400.000 l'any passat arreu de l'Estat), poden ser un 20% o més baixos que els de l'etapa precrisi. Montalvo agrega que “si hi ha creixement i molta desigualtat, com és el cas, la riquesa continua anant cap als que guanyen molt”. Ara sembla que els “rics” siguin

els pensionistes, ironitza, abans de concloure que “la redistribució de la renda no es pot fer a base de retallar pensions, sinó de posar a treballar els desocupats”. L'acadèmic de la UPF assenyala els EUA, on els salaris també van començar a ser insuficients per pagar les factures i on s'està intentant incentivar una pujada salarial. I és que “cal un salari digne per mantenir el consum; si no hi ha consum, la recuperació morirà”, conclou. ■

Beneficis de les empreses de l'íberx 35 en el primer trimestre

(En milions d'euros i variació interanual)

	1r trim. 2015	Variació %	
● Abengoa	31	-4,3	▼
● Abertis	133	+6,4	▲
● Acciona	42	+27,3	▲
● ACS	207	+2,5	▲
● Amadeus	203	+13,0	▲
● ArcelorMittal	-662	+255,8	▲
● Banco Popular	91	+6,1	▲
● Banc Sabadell	175	+115,2	▲
● Banco Santander	1.717	+31,8	▲
● Bankia	244	+12,4	▲
● Bankinter	87	+45,3	▲
● BBVA	1.536	+146,2	▲
● BME	47	+11,5	▲
● CaixaBank	375	+99,5	▲
● DIA	27	+164,1	▲
● Enagás	101	+1,0	▲
● Endesa	435	+4,1	▲
● FCC	6	-	▲
● Ferrovial	118	+81,5	▲
● Gamesa	62	+264,7	▲
● Gas Natural	404	+0,5	▲
● Grifols	129	+6,2	▲
● IAG	-26	-85,9	▼
● Iberdrola	841	-0,7	▼
● Indra	-20	-	▲
● Jazztel	16	+1,9	▲
● Mapfre	201	-8,0	▼
● Mediaset	36	+184,4	▲
● OHL	49	-18,7	▼
● Red Eléctrica	166	+4,7	▲
● Repsol	761	-5,7	▼
● Sacyr	25	+4,8	▲
● Técnicas Reunidas	38	+18,8	▲
● Telefónica	1.802	+161,9	▲
● Total Íberx 35	9.398	+38,2	▲

Xon Pagès, llibreria Etcètera

Una qüestió de confiança

Regenta una de les llibreries de barri més prestigioses i compromeses amb la cultura. Les vendes, assegura, han crescut aquesta primavera. "Però els sous no s'han apujat, per la qual cosa només es pot interpretar que la gent té més confiança en el futur." Un exemple gràfic són les guies de viatges: "Si marxem un cap de setmana, amb la informació d'internet en tens prou; si marxem una setmana et cal una guia." Després del boom del llibre digital, la caiguda de preus del llibre de paper ha fet que la gent "ja no tingui tanta recança a donar-se un petit plaer, com ara una novel·la".

Encarnación Abad, advocada

Un sector amb el seu propi cicle

Treballa com a independent dins d'un bufet i admet que, a mesura que ha anat avançant la crisi, no sols no hi ha recuperació sinó que més aviat és al contrari. "El 2014 ha estat molt dolent; de temes de responsabilitat civil, com ara els accidents de trànsit, se n'han judicialitzat molts menys que en anys anteriors. I a partir de l'1 de juliol la davallada serà possiblement més important, perquè el nou codi penal despenalitzava el que fins ara es consideraven faltes. No sé com serà en el cas dels grans bufets, però en el nostre, entre el 2012 i el 2014 el negoci ha baixat prop d'un 60%."

Lluís, Parada d'aviram a l'Abaceria

La represa sembla que va per llarg

La seva parada d'aviram és un clàssic del mercat de l'Abaceria de Gràcia. Per ell, no tan sols no estem sortint de la crisi "sinó que, per sortir-ne, caldran molts i molts anys". A la gent, assegura, "cada vegada els costa més d'arribar a final de mes, tant als qui treballen com als pensionistes. La gent hauria de trobar una feina decent i no haver de viure per treballar. Feines estables, i també amb un sou correcte, perquè si no, no remuntarà el consum. Que és difícil de fer-ho amb més d'un 20% d'atur? Evidentment, però el que no es pot fer és crear llocs de treball precaris amb uns sous de misèria".

Carme Assens, pensionista

L'atur, un dels drames més greus

Supera la vuitantena, però manté tota l'atenció cap a la realitat que l'envolta. Per ella, "pot ser que els números siguin positius, però la crisi ha estat tan fonda i ha fet tant de mal que abans no es refaci la gent que ha caigut al fons, si és que es refan, passaran molts anys". Ho veu difícil, i constata que "un dels drames més tristos" ha estat la forta pujada de l'atur que han viscut moltes llars. "No trobar feina -lamenta- desfa la persona i, molt sovint, també la família; és terrible no tenir el que s'ha de menester per sobreviure i sentir que un no és útil, per molt que se sigui un bon professional."

Problemes i solucions de fons

Joan Miquel Piqué, d'EADA, creu que crear ocupació amb el PIB actual implica que "la productivitat creixi zero i això ens hipoteca el model econòmic". Montalvo, de la UPF, alerta també que el fet que la gent no arribi a final de mes no respon tan sols a la crisi: "És una tendència a llarg termini que exigeix una reforma important del sistema educatiu". Per ell, no té tant a veure

amb la globalització sinó amb la mecanització. "La gent que té poca qualificació serà substituïda per màquines; abans, les empreses que tenien diners tenien molts treballadors, ara això ha canviat." "O ens prenem seriosament l'educació i la formació professional i reconvertim l'economia -vaticina- o la classe mitjana quedarà destrossada."

Raquel Lloré, mestra a l'atur

Quan les xifres són tan sols números

És mestra i fa anys que busca feina. Continua la seva formació i es planteja presentar-se a oposicions d'altres professions. Per ella: "És veritat que els governs donen unes xifres que diuen

que el país tira endavant, però des de la realitat que jo visc no és així". Admet que l'atur potser ha baixat, però recorda que en paral·lel augmenten els contractes precaris: "Abans ser un milleurista era penós, ara si arribes als mil euros tens sort." I amb aquests sous no n'hi ha prou, és clar. "A més, el més trist és que sembla que aquesta situació comença a ser habitual, ja s'ha instaurat i continuarà sent així." Ja es compten unes quantes generacions, lamenta, "obligades a reinventar-se", per molt que, recorda, "ja estiguessin formats i molt qualificats".

